

HOT ISSUE

กันยายน 2565

มาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมการเลี้ยงสุนัขสายพันธุ์ที่ดุร้าย

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ดาวนโหลดเอกสารได้ที่
<http://www.parliament.go.th/library>

มาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมการเลี้ยงสุนัขสายพันธุ์ที่ดุร้าย

สิริพิชญชนก คุณประเสริฐ

นิติกรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ

สุนัขเป็นสัตว์เลี้ยงที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นสัตว์ที่มีพฤติกรรมเป็นมิตร มีความสามารถในการเข้าใจคำสั่งและซื่อสัตย์ต่อผู้เลี้ยง ในปัจจุบันสุนัขได้รับการเพาะพันธุ์และพัฒนาสายพันธุ์ เพื่อให้มีลักษณะรูปร่างสวยงาม นิสัย และพฤติกรรม ตรงตามความต้องการที่หลากหลายของผู้เลี้ยงสุนัข อย่างไรก็ตาม สุนัขบางสายพันธุ์นั้นจะมีสัญชาตญาณดิบที่ทำให้พฤติกรรมของสุนัขมีลักษณะที่ก้าวร้าว และรุนแรง ซึ่งหากผู้เลี้ยงขาดความเข้าใจในพฤติกรรมของสุนัขแต่ละสายพันธุ์ และเลี้ยงโดยไม่ถูกวิธี ตามธรรมชาติของสุนัขในสายพันธุ์นั้น ๆ อาจนำมาซึ่งปัญหาสุนัขจู่โจมทำร้ายมนุษย์ได้ ดังนั้น จึงควรมี มาตรการเพื่อควบคุมการเลี้ยงสุนัขในสายพันธุ์ที่ดุร้าย ซึ่งในต่างประเทศ เช่น ประเทศออสเตรเลีย มีมาตรการทางกฎหมายที่ชัดเจนในการควบคุมการเลี้ยงสุนัขสายพันธุ์ที่ดุร้าย ในขณะที่ประเทศไทยยังขาดมาตรการที่ชัดเจนอันนำไปสู่ปัญหาในทางปฏิบัติหลายประการ ดังจะเห็นได้จากการปรากฏข่าวสุนัขสายพันธุ์ที่ดุร้าย ทำร้ายมนุษย์อยู่บ่อยครั้ง

ปัจจุบันประเทศไทยมีมาตรการในระดับท้องถิ่นเพื่อควบคุมการเลี้ยงสุนัขบางสายพันธุ์และสุนัขสายพันธุ์ที่ดุร้าย โดยมีการตราเป็นเทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติ ซึ่งเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการควบคุมการเลี้ยงหรือการปล่อยสัตว์ในแต่ละพื้นที่นั้น จะกำหนดมาตรการสำคัญในลักษณะเดียวกัน โดยอาจมีข้อบัญญัติเพียงบางข้อที่แต่ละพื้นที่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ที่แตกต่างกันออกไป เนื่องจากจากแต่ละท้องถิ่นมีวิถีและการดำเนินชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นลักษณะพื้นที่ ลักษณะสัตว์ที่คนในท้องถิ่นนิยมเลี้ยง (พรรณวิภา วงศ์พานิช, 2558) ดังนั้น จึงต้องกำหนดบทบัญญัติให้มีความสอดคล้องกับความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยในที่นี้จะขอยกตัวอย่าง “ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548” มีข้อกำหนดสรุปได้ดังนี้

“สุนัขควบคุมพิเศษ” หมายความว่า

(1) สุนัขสายพันธุ์ที่ดุร้าย เช่น พิทบูลเทอเรีย บูลเทอเรีย สเตฟฟอร์ดเชอร์บูลเทอเรีย รอทไวเลอร์ และฟิลาบราซิลเรียโร เป็นต้น

(2) สุนัขที่มีประวัติทำร้ายคน หรือพยายามทำร้ายคน

โดยได้กำหนดมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุนัขควบคุมพิเศษ สรุปได้ดังนี้

1) ต้องจัดสถานที่เลี้ยงตามความเหมาะสมและกรณีเป็นสุนัขควบคุมพิเศษจะต้องเลี้ยงในสถานที่หรือกรงที่สุนัขไม่สามารถเข้าถึงบุคคลภายนอก และมีป้ายเตือนให้ระมัดระวังโดยสังเกตได้อย่างชัดเจน

2) ต้องผูกสายลากจูงสุนัขที่แข็งแรงและจับสายลากจูงตลอดเวลา ในกรณีที่เป็นสุนัขควบคุมพิเศษ ต้องใส่อุปกรณ์ครอบปากและจับสายลากจูงห่างจากตัวสุนัขไม่เกินห้าสิบเซนติเมตรตลอดเวลา เว้นแต่เป็นสุนัขที่อยู่ในระหว่างการประกวด การแสดง การฝึกหัด หรืออยู่ในกรง ที่ขัง หรือควบคุมอื่นใดที่มั่นคงแข็งแรงเพียงพอ

3) ห้ามบุคคลอายุต่ำกว่าสิบห้าปี หรือเกินกว่าหกสิบห้าปี นำสุนัขควบคุมพิเศษออกนอกสถานที่เลี้ยง เว้นแต่จะอยู่ในกรง ที่ขัง หรือเครื่องควบคุมอื่น ที่มั่นคงแข็งแรง เพียงพอที่จะป้องกันสุนัขมิให้เข้าถึงบุคคลภายนอก

4) เจ้าของสุนัขต้องนำสุนัขไปจดทะเบียนที่สำนักงานเขตพื้นที่หรือสถานที่อื่นใดตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนดภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่สุนัขเกิดหรือภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นำสุนัขมาเลี้ยงในเขตกรุงเทพมหานครด้วยตนเองหรือมอบอำนาจให้ผู้อื่นไปทำการแทนก็ได้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ออกบัตรประจำตัวสุนัข ในกรณีที่ไม่ใช่สุนัขควบคุมพิเศษทำร้ายคนหรือพยายามทำร้ายคน ให้เจ้าของสุนัขแจ้งต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบทะเบียน กองสัตว์แพทย์สาธารณสุข สำนักอนามัย หรือสถานที่อื่นใด ตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนดเพื่อเปลี่ยนสาระสำคัญของบัตรประจำตัวสุนัข

ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 ได้กำหนดมาตรการในการเลี้ยง “สุนัขควบคุมพิเศษ” ประกอบด้วยมาตรการในการจัดสถานที่เลี้ยง การควบคุมดูแลสุนัข และจากการศึกษาพบว่ายังไม่ครอบคลุมทุกสภาพปัญหา ซึ่งหากพิจารณาเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวโดยตรง เช่น ประเทศออสเตรเลีย พบว่า ประเทศไทยยังคงขาดมาตรการอันเป็นสาระสำคัญในเชิงป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมสุนัขสายพันธุ์ร้ายซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

กฎหมายควบคุมการเลี้ยงสุนัขสายพันธุ์ที่ดุร้าย กรณีศึกษากฎหมายของประเทศออสเตรเลีย

กฎหมายเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงของแต่ละรัฐในประเทศออสเตรเลีย มีรายละเอียดแตกต่างกัน โดยในที่นี้จะนำเสนอกฎหมายเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงของรัฐนิวเซาท์เวลส์ซึ่งเป็นรัฐที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม และเป็นรัฐที่ประชากรหนาแน่นที่สุดในประเทศออสเตรเลีย รัฐนิวเซาท์เวลส์มีการใช้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงไว้เป็นเพื่อน รวมทั้งกรณีการเลี้ยงสุนัขสายพันธุ์ดุร้าย คือ Companion Animal Act 1998 โดยกำหนดว่า กรณีสุนัขอันตรายหรือเป็นสายพันธุ์ที่มีข้อจำกัดในการเลี้ยง (restricted breed dog) แบ่งเป็นสองประเภทคือ สุนัขอันตราย และสุนัขสายพันธุ์ที่มีข้อจำกัดในการเลี้ยง ดังนี้

1. สุนัขอันตราย

เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือศาลแห่งท้องถิ่น สามารถประกาศกำหนดให้สุนัขใดเป็น สุนัขอันตรายได้ หากสุนัขนั้นมีพฤติกรรม ดังนี้

- 1.1 ทำร้ายหรือข่มขู่หรือสัตว์ โดยไม่มีการถูกแหย่หรือถูกยั่วยุ
- 1.2 แสดงว่าจะทำร้ายหรือไล่ตามมนุษย์หรือสัตว์ซ้ำ ๆ โดยไม่มีการถูกแหย่หรือถูกยั่วยุ
- 1.3 แสดงความก้าวร้าวโดยไม่มีเหตุผลต่อมนุษย์หรือสัตว์

เมื่อสุนัขใดถูกประกาศกำหนดให้เป็น “สุนัขอันตราย” แล้ว เจ้าของสุนัขมีหน้าที่ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

1) ทำหมัน (de-sexing) สุนัขนั้นภายในยี่สิบแปดวันนับแต่วันที่ได้มีการประกาศกำหนดให้สุนัขนั้นเป็นสุนัขอันตราย

2) มีบุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้วเป็นผู้ดูแลสุนัขนั้น

3) สร้างกรงสำหรับขังสุนัขนั้นไว้ตลอดเวลา เว้นแต่เฉพาะขณะที่สุนัขสวมตะกร้อครอบปากและมีการใส่สายลากจูง ทั้งนี้ กรงสำหรับขังสุนัขจะต้องผ่านการรับรองและเป็นไปตามข้อกำหนด ดังนี้

3.1) มีรั้วรอบขอบชิดแน่นหนา

3.2) มีความมิดชิดจนบุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีไม่สามารถเข้าไปได้

3.3) ต้องมีพื้นที่อย่างน้อยสิบตารางเมตรต่อสุนัขหนึ่งตัว

3.4) สร้างด้วยอิฐ ไม้ หรือเหล็ก และพื้นกรงทำด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก

3.5) ต้องมีป้ายแสดงข้อความอย่างชัดเจนว่า “คำเตือน สุนัขอันตราย” บริเวณที่มีการกักขังสุนัขไว้

3.6) สุนัขอันตรายจะต้องสวมปลอกคอพิเศษซึ่งมีแถบสีแดงและสีเหลืองตลอดเวลา

4) เมื่อสุนัขอันตรายอยู่นอกกรง สุนัขจะต้องถูกจูงด้วยสายลากจูงและต้องสวมตะกร้อครอบปากตลอดเวลา

5) กรณีมีการฝ่าฝืนกฎหมาย เจ้าของสุนัขจะถูกลงโทษปรับในอัตราสูง และเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจในการยึดสุนัขไว้จนกว่าเจ้าของสุนัขจะแสดงให้เจ้าพนักงานเป็นที่พอใจได้ว่า ได้มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้อย่างครบถ้วนแล้ว

6) กรณีที่เจ้าของสุนัขไม่เห็นด้วยกับการประกาศกำหนดให้สุนัขของตนเป็น “สุนัขอันตราย” เจ้าของสุนัขสามารถโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวไปยังหน่วยงานท้องถิ่นภายในเจ็ดวันนับแต่วันออกประกาศ

7) หลังจากสุนัขถูกประกาศกำหนดให้เป็นสุนัขอันตรายครบสิบสองเดือน เจ้าของสุนัขอาจขอให้หน่วยงานท้องถิ่นเพิกถอนประกาศนั้นได้ ซึ่งหน่วยงานท้องถิ่นจะต้องพิจารณาคำขอให้เพิกถอนดังกล่าว และหากหน่วยงานท้องถิ่นปฏิเสธที่จะเพิกถอนประกาศ เจ้าของสุนัขสามารถยื่นคำร้องให้ศาลท้องถิ่นเป็นผู้ทบทวนคำขอดังกล่าวภายในยี่สิบแปดวันนับแต่ได้รับทราบผลการพิจารณาจากหน่วยงานท้องถิ่น ศาลท้องถิ่นมีอำนาจยกเลิกเพิกถอนประกาศนั้น แต่ศาลยังมีอำนาจในการกำหนดมาตรการตามที่ศาลเห็นว่าเหมาะสมให้เจ้าของสุนัขปฏิบัติ ได้แก่ การกำหนดให้ส่งสุนัขไปฝึกเพื่อปรับปรุงพฤติกรรม หรือสั่งให้ทำหมันสุนัขนั้น

2. สุนัขสายพันธุ์ที่มีข้อจำกัดในการเลี้ยง

Companion Animal Act 1998 กำหนดสุนัขสายพันธุ์ที่มีข้อจำกัดในการเลี้ยงไว้ ดังนี้

(1) สุนัขสายพันธุ์อเมริกันพิตบูลเทอร์เรีย (American Pit Bull Terrier) หรือสุนัขพิตบูลเทอร์เรีย (Pit Bull Terrier)

(2) สุนัขสายพันธุ์โทสะ (Japanese Tosa)

(3) สุนัขสายพันธุ์โดโก อาเจนติโน (Dogo Argentino)

(4) สุนัขสายพันธุ์ฟีลา บราซิลเลียโร (Fila Brasileiro)

(5) สุนัขสายพันธุ์เปอร์โร เดอร์ ปรีซ่า คานารีโอ หรือปรีซ่า คานารีโอ (Perro de Presa Canario or Presa Canario)

ทั้งนี้ สุนัขที่เป็นลูกผสมกับสุนัขสายพันธุ์ดังกล่าวข้างต้น อาจถูกกำหนดให้เป็นสุนัขสายพันธุ์ที่มีข้อจำกัดในการเลี้ยงได้เช่นกัน เจ้าของสุนัขสายพันธุ์ที่มีข้อจำกัดในการเลี้ยงถูกกำหนดให้ต้องปฏิบัติในลักษณะเดียวกับเจ้าของสุนัขอันตราย ไม่ว่าจะเป็นการสวมตะกร้อครอบปาก การขังสุนัขไว้ในที่มีรั้วรอบขอบชิด และการตีตบท้าย ค่าเตือน การไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดจะเป็นความผิดอาญา และหากมีการตรวจพบว่าภายในสิบสองเดือน เจ้าของสุนัขฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายสองครั้ง อาจเป็นเหตุให้สุนัขถูกยึด และถูกทำลายได้

นอกจากนี้ กรณีที่สุนัขสายพันธุ์ที่มีข้อจำกัดในการเลี้ยงทำร้ายคนหรือสัตว์โดยปราศจากการยั่วยุ สุนัขนั้นอาจถูกยึดและทำลายโดยหน่วยงานท้องถิ่น

การเพาะขยายพันธุ์ การจำหน่าย การรับเลี้ยง หรือการทอดทิ้งสุนัขสายพันธุ์ที่มีข้อจำกัดในการเลี้ยง เป็นความผิดอาญา ในกรณีเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีข้อสงสัยว่าสุนัขใดอาจเป็นสุนัขสายพันธุ์ที่มีข้อจำกัดในการเลี้ยง เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถออกคำสั่งชั่วคราว (notice of intention) เพื่อกำหนดมาตรการชั่วคราวให้เจ้าของสุนัขต้องปฏิบัติ เช่น สุนัขจะต้องถูกจูงด้วยสายลากจูงและต้องสวมตะกร้อครอบปากตลอดเวลาที่อยู่ในพื้นที่สาธารณะ และจะต้องนำสุนัขไปจดทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง เป็นต้น

ภายในยี่สิบแปดวันนับจากวันที่ได้รับคำสั่งชั่วคราวจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าของสุนัขจะต้องดำเนินการเพื่อให้ได้รับใบรับรองสายพันธุ์สุนัขเพื่อรับรองว่าสุนัขดังกล่าวไม่ใช่สายพันธุ์ที่มีข้อจำกัดในการเลี้ยงหรือมิได้เป็นสุนัขลูกผสมกับสุนัขสายพันธุ์ที่มีข้อจำกัดในการเลี้ยง และหากสุนัขนั้นเป็นสุนัขลูกผสมกับสุนัขสายพันธุ์ที่มีข้อจำกัดในการเลี้ยง สุนัขนั้นจะต้องผ่านการตรวจประเมินภาวะอารมณ์ (temperament assessment) หน่วยงานท้องถิ่นจึงจะหยุดดำเนินการประกาศกำหนดให้สุนัขนั้นเป็นสุนัขสายพันธุ์ที่มีข้อจำกัดในการเลี้ยง

ในกรณีสุนัขทำร้ายบุคคลหรือสัตว์อื่นจนบาดเจ็บหรือเสียชีวิตเจ้าของสุนัขจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น เช่น ค่ารักษาพยาบาล หรือจะต้องชดใช้ราคาสัตว์ที่เสียชีวิตนั้น นอกจากนี้ เจ้าของสัตว์จะต้องถูกดำเนินคดีอาญาตามกฎหมาย ซึ่งหากถูกตัดสินว่ามีความผิดจริง เจ้าของสัตว์อาจถูกห้ามมิให้เลี้ยงสุนัขเป็นเวลาห้าปี นอกจากนี้ กรณีที่ผู้ดูแลควบคุมสุนัขปล่อยให้สุนัขทำอันตรายแก่บุคคลอื่นจนบาดเจ็บจะเป็นความผิดตามกฎหมายอาญาอีกด้วย (Crime Act 1900 (NSW) s 35A.) (สง่า อัครปรีดี, ม.ป.ป.)

ทั้งนี้ หากพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างมาตรการของประเทศไทยกับมาตรการของรัฐนิวเซาท์เวลส์ ประเทศออสเตรเลีย พบว่า มาตรการของประเทศไทยยังคงมีข้อจำกัดในทางปฏิบัติหลายประการ ดังนี้

1. ประเทศไทยไม่มีกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติเพื่อควบคุมการเลี้ยงสุนัขโดยตรง มีเพียงข้อบัญญัติส่วนท้องถิ่นที่ใช้อำนาจตาม “พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535” ซึ่งออกตามความในมาตรา 29 ที่บัญญัติว่า

“มาตรา 29 เพื่อประโยชน์ในการรักษาสุขภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน ในท้องถิ่นหรือเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติ

ท้องถิ่นกำหนดให้ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของพื้นที่ในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ได้

การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดให้เป็นเขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทโดยเด็ดขาด หรือไม่เกินจำนวนที่กำหนด หรือเป็นเขตที่การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทต้องอยู่ในภายใต้มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้”

ทั้งนี้ การฝ่าฝืนข้อบัญญัติท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา 29 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท ตามมาตรา 73 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม การกำหนดมาตรการในระดับท้องถิ่นส่งผลให้การนำกฎหมายไปสู่การปฏิบัตินั้น เป็นไปอย่างไม่ทั่วถึงและไม่ครอบคลุมทุกสภาพปัญหา เช่น เทศบัญญัติและข้อบัญญัติที่มีในปัจจุบันยังคงขาดมาตรการควบคุมการเพาะขยายพันธุ์ การจำหน่าย การรับเลี้ยง ซึ่งควรกำหนดเป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ หรือหากเป็นกรณีมาตรการในลักษณะเดียวกัน กฎหมายของประเทศออสเตรเลียก็จะระบุรายละเอียดที่ชัดเจนมากกว่า เช่น มาตรการการจัดสถานที่เลี้ยง ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 ระบุเพียงต้องจัดสถานที่เลี้ยงตามความเหมาะสมและกรณีเป็นสุนัขควบคุมพิเศษจะต้องเลี้ยงในสถานที่ หรือกรงที่สุนัขไม่สามารถเข้าถึงบุคคลภายนอก และมีป้ายเตือนให้ระมัดระวังโดยสังเกตได้อย่างชัดเจน ในขณะที่ Companion Animal Act 1998 ระบุรายละเอียดถึงขนาดพื้นที่และวัสดุของกรง หรือมาตรการในการสวมปลอกคอพิเศษซึ่งต้องมีแถบสีแดงและสีเหลืองสำหรับสุนัขอันตรายและสุนัขสายพันธุ์ที่มีข้อจำกัดในการเลี้ยง เป็นต้น

2. จากการศึกษาข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 พบว่า การบังคับใช้มาตรการต่าง ๆ ยังเกิดข้อจำกัดในทางปฏิบัติ และเป็นไปอย่างไม่เคร่งครัด เนื่องจากในปัจจุบันยังคงปรากฏข่าวสุนัขสายพันธุ์ที่ดุร้ายทำร้ายมนุษย์อยู่บ่อยครั้ง อีกทั้งบทกำหนดโทษไม่สอดคล้องกับบริบทของสังคมในปัจจุบัน เช่น การกำหนดโทษปรับสถานเดียว โดยไม่มีการกำหนดโทษลักษณะอื่นประกอบ อาจทำให้ผู้เป็นเจ้าของสัตว์ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการฝ่าฝืนกฎหมาย หากเปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศออสเตรเลียจะพบว่า มีการกำหนดในกรณีสุนัขทำร้ายบุคคลหรือสัตว์อื่นจนบาดเจ็บหรือเสียชีวิต เจ้าของสุนัขจะต้องรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้น เช่น ค่ารักษาพยาบาล หรือจะต้องชดเชยราคาสัตว์ที่เสียชีวิตนั้น นอกจากนี้ เจ้าของสัตว์จะต้องถูกดำเนินคดีอาญาตามกฎหมายด้วย ซึ่งหากถูกตัดสินว่ามีความผิดจริงเจ้าของสัตว์อาจถูกห้ามมิให้เลี้ยงสุนัขเป็นเวลาห้าปี

3. การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเลี้ยงสุนัขสายพันธุ์ที่ดุร้ายเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบถึงมาตรการที่ต้องยึดถือปฏิบัติยังไม่ทั่วถึง ทำให้ประชาชนบางส่วนไม่ทราบว่า การนำสุนัขสายพันธุ์ที่ดุร้ายมาเลี้ยงนั้นมีข้อควรปฏิบัติอย่างไร กรณีปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจากการบังคับใช้มาตรการต่าง ๆ จะครอบคลุมเพียงระดับท้องถิ่น ดังนั้น จึงเป็นอุปสรรคต่อการประชาสัมพันธ์ในภาพรวม และต้องขึ้นอยู่กับผู้มีหน้าที่ของท้องถิ่นนั้น ๆ ว่าจะมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

จากกรณีศึกษาปัญหาในปัจจุบันซึ่งยังคงปรากฏข่าวสุนัขสายพันธุ์ที่ดุร้ายทำร้ายคนหรือทรัพย์สินอยู่บ่อยครั้ง สาเหตุหนึ่งเกิดจากการบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึงและเกิดข้อจำกัดอันเป็นอุปสรรคในการนำมาตราการต่าง ๆ ไปสู่ทางปฏิบัติ รวมทั้งกฎหมายในปัจจุบันยังขาดมาตรการสำคัญหลายประการ ซึ่งถือเป็นช่องว่างทางกฎหมายที่ไม่สามารถครอบคลุมทุกสภาพปัญหาในการควบคุมการเลี้ยงสุนัขสายพันธุ์ที่ดุร้ายได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรมีการตรากฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการเลี้ยงสัตว์เพื่อใช้บังคับเป็นมาตรฐานกลางในระดับประเทศ โดยกำหนดมาตรการในการควบคุมการเลี้ยง การเพาะขยายพันธุ์ การจำหน่ายสุนัขสายพันธุ์ที่ดุร้าย และต้องมีบทกำหนดโทษที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมในปัจจุบัน

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง ในเรื่องเกี่ยวกับมาตรการซึ่งประชาชนต้องถือปฏิบัติในการเลี้ยงสุนัขสายพันธุ์ที่ดุร้าย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

“ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548”(7 ธันวาคม 2548).

ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 122 ตอนพิเศษ 140 ง, น. 10-17.

พรรณวิภา วงศ์พานิช. (2558). **มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเลี้ยงสุนัขสายพันธุ์ที่อาจเป็นอันตราย.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, คณะนิติศาสตร์.

สืบค้น 30 สิงหาคม 2565 จาก <https://repository.nida.ac.th/bitstream/handle/662723737/5436/b193183.pdf?sequence=1>

สง่า อัครปรีดี. (ม.ป.ป.). **กฎหมายเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงของประเทศออสเตรเลีย.** สืบค้น 30 สิงหาคม 2565 จาก <https://www.krisdika.go.th/data/activity/act361.pdf>

ภาษาต่างประเทศ

Companion Animal Act 1998. (New South Wales). Australia. Retrieved August 30, 2022 from <https://legislation.nsw.gov.au/view/whole/html/inforce/current/act-1998-087>

Restricted breeds, menacing and dangerous dogs. (2022, July 1). Retrieved August 30, 2022 from <https://www.cityofsydney.nsw.gov.au/lists-maps-inventories/restricted-breeds-menacing-and-dangerous-dogs>